

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 20.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.30
za hemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravi prejemov mesečno K 1.90

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primaren popust.
Poslano in rekl. notice:
enostopna petstvrsta (72 mm):
30 vinarjev.
Izhaja:
vsak dan, izvenredni dnevi in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Šolske razmere na Štajerskem.

Zadnje čase kritikuje »Slov. Narod« slabe šolske razmere na Kranjskem ter slika kakor da bi bile na Štajerskem vzorne.

Nemci to radi ponatisnejo ter se škodoželjno smejejo, dasi sami dobro vedo, da je naše šolstvo od Nemcev zelo zanemarjeno, zlasti v okrajih, kjer prevladuje slovenski živelj. Da tudi na Štajerskem ni vse zlato, kar se svetli, to hočemo tu dokazati.

Res je, da so šole na Kranjskem večinoma enorazredne, a to je iz praktičnih in pedagoških ozirov dobro. Šol je več, da imajo otroci bližje do šole. Na Štajerskem pa so šolski okolišji tako obširni, da morajo otroci po dve uri in še več do šole, kjer so večrazrednice. Od teh imajo pa le tržani in večji kraji dobiček, okoliščani kmetje pa in otroci le trpljenje. Otroci prihajajo redkokada v šolo in tedaj še utrujeni ter so za pouk nesposobni. Kmetje pa le morajo ravno tako prispevati k stroškom ter pomagati tržanom graditi krasne palače.

Šolski obisk je vsled takih razmer grozno zanemarjen in uspehi minimalni. Zanimivo bi bilo sestaviti statistiko o zamudah. Tu bi se videlo, kako »napredna« je Štajerska.

Vse kazni nič ne pomagajo, ampak učiteljem se greni življenje in jemlje veselje do poklica. Nič ni čudnega, da na deželi narašča število učiteljc, moshkih učiteljev pa pomanjkaje, kakor toži »Slov. Narod« z dne 9. septembra. Na Štajerskem se celo nahajajo kraji, ki še sedaj nimajo urejenih šolskih okolišev. Ali niso krivi tega liberalci sami, ki so imeli in še imajo šolstvo v rokah?

Kakor hitro je v večjih krajih postavno število otrok, se koj razširi šola, na kmetih pa le po težkih bojih. Tu so učitelji preobloženi s prevelikim številom otrok. Da je to resnica, dokazuje nek dopisnik v »Slovenskem Narodu« samem z dne 23. junija t. l., kakor sledi: »Deželni šolski svet je hiter, kjer je treba ugoditi Nemcem. Kako drugače je s Slovenci! Kjer bi bila za nas potrebna šola, se zavlačuje šola leta in leta. Vsak ugovor pride prav, da le ni treba razširjevati šol. V laškem okraju so nekatere šole, ki imajo blizu 200 otrok, a vendar so enorazrednice. Nič boljše ni v brežiškem

okraju, osobito pa v kozjanskem in sevniskem. V teh okrajih je najslabši šolski obisk na celem Štajerskem. Tu je največje število analfabetov. Samo v sevniskem okraju je gotovo 30 odstotkov otrok, ki ne obiskujejo šole. Ker so okolišji zelo obširni, morajo otroci hoditi v šolo čez postavno daljavo. Nihče pa ne misli, da bi se postavilo več šol, da bi se otrokom olajšala dolga pot. Deželni in zaspani okrajni šolski sveti pa nimajo ne volje, ne energije, da bi rešili šolsko vprašanje. To se zavlačuje leta in leta, birokratični »šimelj« pa gre počasi in si zna pomagati. Kjer je čezpostavno število otrok, vpelje se poldnevni pouk.»

Tako torej »Slov. Narod«! Hic Rhodus, hic salta!

Kranjski liberalci bi radi vso krivdo zavalili »klerikalcem« na rame, dasi dobro vedo, da so sami največ krivi, ker niso zadostno skrbeli za šolo. Namah se pa tudi na Kranjskem ne dajo razmere izboljšati radi zanikrnosti prejšnjih gospodarjev.

Poglejmo nadalje, kakšna so tudi nekatera stanovanja za učitelja. Res je, da imajo mnogi učitelji lepa stanovanja, a preveč je tudi takih, ki bi se jih sramoval vsak kočar. Dobe se, ki so vlažni in najmanj odgovarjajo higijeničnim predpisom. Učitelji-voditelji morajo imeti stanovanja, ki odgovarjajo 25 odstotkom temeljne plače. Vendar morajo bivati v nezdruvilih prostorih, ki niso prav nič vredni. Ali hočete da vam navedemo kraje? Čas bi bil, da bi tudi deželni šolski svet v Gradcu v tem kaj ukrenil in si ogledal znamenje teh poklopov. Da morajo po nekaterih šolah otroci piti kalno vodo mesto zdrave, pitne, odgovarja tudi higijeničnim predpisom. Če je kateri učitelj nemškutar, je koj vse v redu, slovenski narodni učitelji pa morajo sami vse izvojevati.

Učiteljstvo je v pravem pomenu zasluženo. Nikdo si ne upa ziniti, ne posamezno, ne v društvih proti šolskim nerednostim. Učit. društva in okr. konference so tukaj le zato, da časte in kade nadzornikom ter jim pošiljajo udanostne izjave, dasi ne vedo, kako jih pritiskajo gospodje nadzorniki. Saj se ne upajo niti referirati v slovenskem jeziku, ker so večinoma nemškutarji od pet do glave. Bog ne daj, da bi se kdo upal kaj ziniti proti predstojnikom, ki si domišljujejo, da so nezmotljivi. Temu bi se gotovo slabo godilo.

Konečno bodi še nekaj omenjeno glede nameščenj učiteljskega osebja.

Tu vlada prava korupcija. Ne gleda se na starost, znanje, krajevne razmere, ampak le na protekcijo. Kakor hitro je katero boljše mesto prazno, se to ne služba provizorno raznim benjaminčkom, znancem, prijateljem in nemškutarjem. V prvi vrsti pridejo v poštev nadzornikove hčerke in sinovi. To se vidi zlasti v celškem in laškem okraju in drugod. Ko dotični napravijo izkušnjo, so nameščenici pozneje difinitivno, dasi so na izbiri starejši, bolj izkušeni in sposobni prosilci. Dež. šolski svet že skrbi, da namesti boljša mesta z nemškutarji ali narodno mlačnimi učitelji. Slovenske narodne učitelje pa je treba pustiti v od Boga zapuščenih krajih, ker jim tam niso nevarni, kjer je ljudstvo najbolj nasprotno šoli in kjer je uspeh najmanj mogoč. Ker deželni šolski svet štajerski vzame vsak dopis, kateri je naperjen v kateremkoli časopisu proti učiteljstvu, na znanje, naj bi enkrat vzel tudi sebe pod kritično lupo in videl bode marsikaj gnilega in neobjektivnega.

Seveda sedaj delajo Nemci kakor hočejo, ker ni slovenskega zastopnika v deželnem šolskem svetu. Čudijo se pa, da slovenski poslanci obstruirajo? Prav imajo!

Slovenski spodnještajerski učitelj.

Maročansko vprašanje.

»Matin« poroča, da je sestavila francoska vlada 20 novih predlogov Nemčiji glede na maročansko vprašanje. Najvažnejše francoske zahteve so:

1. Francoska dobi popolno politično svobodo v Maroku.
2. Vse vevlasti so gospodarsko popolnoma enakopravne.
3. Francoska jamči za gospodarsko enakopravnost.

Francosko časopisje naglaša, da več Francozi Nemcem ne morejo dovoliti, kolikor so že. Načelno si pravzaprav Francozi in Nemci več ne nasprotujejo. Popolno politično svobodo v Maroku so Nemci Francozom pod gotovimi pogoji že zagotavljali. Francoski listi sodijo, da se pogajanja redno razvijajo.

Večjo pozornost kakor pogajanja med Francozi in Nemci vzbujajo vojne priprave Belgije in Nizozemske. V Londonu sodijo, da sta sklenili Belgija in Nizozemska medsebojno obrambno pogodbo. Največjo pozornost vzbuja, ker

se je belgijski kralj tako hitro vrnil v Bruselj. Nameraval je namreč prvotno ostati na Tirolskem, a položaj je bil tak, da se je hitro vrnil v Belgijo, kjer je odobril nasvete belgijskega vojnega ministra. Če se bodoči teden ne reši maročansko vprašanje, se premeste antwerpnska, bruggeska, gentška in monška posadka v utrdbe ob Masi, da se prepreči vsako presenečenje.

Belgijci in Nizozemci se pripravljajo za vsak slučaj na obrambo Angleške. Angleški general French je, kakor znano, pred nekaj dnevi obiskal Francosko, kjer je natančno inšpiciral vzhodno francosko mejo. Z ozirom na to inšpekcijo sta se pričeli Belgija in Nizozemska oboroževati. Belgija je po evropskih pogodbah nevtralna država in bi smatrala vevlasti napad na Belgijo kot kršenje miru. Nizozemska je pa navezana na svojo moč. Kljub temu je Belgija zelo utrdila svojo zemljo, ker ni izključeno, da bi v slučaju vojske s Francozi nemška armada vdrla skozi Belgijo v Francijo, ker Francoska ob svoji severni meji ni tako močno vtrjena, kakor ob drugih mejah.

Nizozemska sicer direktno ni tako prizadeta, a Angleži uvažajo skozi Nizozemsko na evropsko celino svoje blago. Rotterdam je tretje trgovsko pristanišče Evrope za Londonom in Hamburgom. Angleži se boje, da bi Nemci v slučaju vojske z Angleži, ko bi Angleži onemogočili nemško trgovino, zasidli Nizozemsko, kar ni nikakor tako nemogoče, ker v svetovnih vojskah nehajo vsi oziri.

Sicer pa pišejo tako francoski kakor nemški listi zelo spravljivo, Angleži sami bi pa radi ponižali Nemčijo, ki jim zelo konkurira na svetovnem trgu, kjer so bili prej Angleži dejansko sami gospodarji. Angleška zasleduje vedno politiko, ki ji zelo koristi. Dokler so se zaradi Indije bali Rusije, niso imeli časa, da se pečajo z Nemčijo. A ko so po Japoncih ponižali Rusijo, je prišla na vrsto Nemčija. V slučaju vojske s Francozi bi mogla pomagati Francozom Rusija, a Nemčiji Avstro-Ogrska in Italija. Italijanom samim zdaj gre za Tripolis. Zato bi skoraj gotovo ne držali križem rok. Vojna sreča je pa zelo, zelo opoteča. Trozvezne armade so na kopnem močnejše kot rusko-francoska; Angleži ne pridejo v poštev, ker njih moč je na morju. In na morju? Tu prevladujeta Francoska in Angleška, dasi se čujejo glasovi, da niti na morju ne morejo Francozi in Angleži računati z gotovo zmago.

LISTEK.

V obrambo.

Čitajte najnovejšo knjigo veleučnega g. dr. K. Štreklja »O Levčevem pravopisu in njega kritikah« sem se nemalo začudil, zagledavši v nji, da se je g. pisatelj spravil osorno tudi na-me, pravim na-me, čeprav nisem nikdar napisal niti ene slovke zoper Levčev pravopis.

Stoječemu na načelu, da naj služijo našim piscem pred vsemi le take besede, ki so domače i nam i drugim Slovenom, ušla mi je tualitma ktera slovenska, nam ne še domača beseda, ali ktera slovanska, po Levstiku, Kuzmiczu in Aškercu posneta, v naši knjigi sploh ne še priznava oblika. Podvrgavam se očitbi g. pisatelja, da odnosa moja mešanica ne zadobi nikdar grajanske pravice. Vsa drugačji je pa stvar, ki se tiče drugih očitb.

*) Ko so izhajali odnosni odlomki te knjige 1900. in 1901. leta v »Slovencu«, sem bil na Dunaju tako obložen s pravdami, da ga nisem imel časa za čitanje naših dnevnikov. Tudi me ni na-nje nikdo opozoril.

Ko sem spisal svoj sestavek »Čuvajmo svoje prastarine«, presedalo mi je tako zvano bomkanje (vezanje dovršenega glagola z pomožnikom »biti« v izražanje futura) istotako, kakor mi preseda dan danes neumestno kotkanje in kakorkanje, rekše raba veznikov »kot« in »kakor« tudi tedaj, kedar bi imel stati na njiju mestu veznik nego (ponekod skrajšan v no), ali genitiv s predstoječim predlogom od, odnosno brez tega predloga in celo v tako zvanih apozicijah (dostavkih), kder ga prav nič treba ni.

Na strani 16. mi očita g. pisatelj, da učim v navedenem svojem spisu »poleg nekih resnic, še skoraj več neresnic, da begam z njimi zlasti ljudi po Primorju, zbrane krog »Edinosti«, da spada k tem neresnicam med drugimi ta, da ima sedanjik dovršenika vedno pomen bodočnosti in da je pripovedni sedanjik tuja prikazen, ki se je moramo ogibati kakor hudiča«.

— Počasi. Točno tega, kar mi g. pisatelj očita, nisem jaz nikedar pisal. Pisal sem le, na kolikor se še spominjam, — nimam namreč več nobenega izvoda omenjene svoje knjižice — »da dovršni glagol po svoji naravi nima prezenta, da ima sicer obliko prezenta, da je njegov pomen pa futuren in da v iz-

ražanje futura ne potrebuje nikdar in nikder pomožnega glagola »biti«. Ponovil sem le to, kar so učili pred menoj izrecno ali z različni vzgledi Juri Dalmatin, Stevan Kuzmicz, dr. Fran Miklošič, Anton Janežič, Matevž Cigale, don Andrej Marušič, Anton Klodič vitez Sabladoski, Fran Levstik, Fran Cegnar, Andrej Fekonja in drugi in te svoje trditve podprl sem z različni vzgledi, vzetimi iz našega narodnega in knjižnjega in iz jezika vseh drugih Slovencev. Tudi nisem nikedar trdil, da je pripovedni sedanjik tuja prikazen, ki se je moramo ogibati kakor hudiča; — pač pa sem omenil, da nam rabi v knjigi pregostoma in da bi bilo lepše in naravnjeje, ako bi mislili, govorili in pisali tako, kakor mislijo in govorijo priprosti ljudje vseh slovenskih plemen, rekše, da bi izražali vse.

A. a) kar se je dogajalo, s ponavljanjem, b) kar se je godilo, z nedovršnim, in c) kar se je zgodilo, z dovršnim glagolom v perfektu. n. pr. ad a) v starih časih so paševali na Gori; ad b) lani smo kosili na Mlaki; ad c) soseda je včeraj požela pšenico pod Gomilo;

B. kar se godi, le z nedovršnikom v prezentu, na pr. pisar piše, hlapec cepi polena;

C. v futuru pa, a) kar se bo godilo, z nedovršnim glagolom in s pomožnikom »biti«, na pr. letos bomo orali za Gričem, — b) kar se zgodi, z dovršnim glagolom brez pomožnika »biti«, na pr. danes požanjemo ječmen v Lopenicah še pred južno; — in da se temu dosledno izogibajmo prezenta historičnega in futurnega tako, da bi lepše bilo na pr. »gospod je prišel in rekel«, nego: »gospod pride in reče«, ali: »jutre bo veselica na Brežini«, nego »jutre se vrši veselica na Brežini«.

Na isti strani trdi g. pisatelj, da je dokazal otec Stanislav Škrabec ničnost prigovorov Lamurskega in tovarišev. — Tudi to trditve, na kolikor se mene tiče, je treba ogledati si cum grano salis. Plamenica o naravi dovršenega glagola, ki sem jo vrgel jaz v našo knjigo, gori še dan danes; zoper veleučnega profesorja g. R. Peruška, ki uči znanstveno prav isto, kar sem učil jaz praktično z različni vzgledi, vojvjeta dostojna mu borca g. profesor L. Pintar in prečastni otec Stanislav Škrabec. Ne vem, kedaj bo konec te vojne; gotovo ne tako hitro. — Na dokaz pa, da me prečastni otec Stanislav ni še »sijajno« pobil, kakor trdi g. pisatelj, navajam dopisnico, ki mi jo še poslal dne 26. novembra 1898. leta

Sicer pa Maroko ne dovede še do vojske, ker Rusija ni prav nič navdušena za njo. Zato do svetovne vojske zdaj najbrže se ne bo prišlo, da bi Angleži zelo radi ponižali Nemce, še rajši kot Francozi, ki še niso pozabili svojih porazov leta 1870/71.

Manevri v Karpatih.

Dne 12. t. m. je došel prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v ozemlje, kjer se zdaj vrše veliki manevri naše armade, ki bodo trajali štiri dni. Udeležuje se jih nad 100.000 mož. V ozemlju Zmigrod—Dukla—Lisko je zbrana severna armada, ki ji poveljuje nadvojvoda Friderik; južna armada, poveljnik general pehote von Frank, je razdeljena v dve skupini v Eperjesu in Varannu. Začetkom vaj sta bili oddaljeni nasprotni si armadi do 80 kilometrov. Frankova (modra) armada je sestavljena iz 6. (kašavskega) armadnega zbora in iz kombiniranega zbora 1 deželnohrabrovske in 2 honvedskih divizij, pridružena je tudi 1 kavalerijska brigada. Severna (rdeča) armada nadvojvode Friderika tvori 10. (przemyslski) armadni zbor brez deželne brambe in 11. (lvovski) armadni zbor. Vsaka armada ima 5 pehotnih divizij.

Rdeča stranka se je zbirala v 60 kilometrov dolgi črti. Ozemlje je gorato. Vsi kraji so prenapolnjeni vojakov. Večina infanterije ima že sive vojne obleke. Od Felzovizkosa do Dukle je vse prepreženo z brzozavirami in s telefonskimi žicami. V Dukli je nastanjen armadno poveljstvo. Južna armada je zasedla prehode v Karpatih severno zbora in prelaz Czeremha, dasi so stale glavne moči južne armade še 50 kni za prednjimi stražami. Dne 12. septembra so vojaki počivali, a ob 6. uri je bilo že vojno stanje.

Prave vaje so se pričele šele 13. t. m. Lepo, jasno vreme, ponoči hladno. Vojaki so 12. t. m. počivali večinoma do mraka. Južna armada je zasedla s predstražami vse prehode v Karpatih, zato severna armada zelo težko poizveduje. Zjutraj je padel prvi strel, ki mu je takoj sledilo streljanje gorskih topov in strojnih pušk. Obe stranki napenjata vse sile, da osvojita Duklo, kjer vodi najboljša in najkrajša pot na Ogrsko. Sodi se, da se bo bila odločilna bitka 14. t. m.

Uvedena je tudi vojna pošta in vojno brzojavljanje, ki ga vodi dvorni svetnik trgovskega ministrstva von Posch.

MINISTRSKI SVET.

Včeraj dopoldne se je vršil na Dunaju ministrski svet pod predsedstvom min. predsednika, v katerem se je razpravljalo o mnogih tekočih vprašanjih, kakor tudi o vprašanju glede na pomanjkanje mesa. Pri tem se je vršila obširna debata o zvišanju srbskega kontingenta. Tozadevne predloge bo avstrijska vlada sporočila ogrski, in je pričakovati, da jim bo ogrska vlada prišla na pomoč, zlasti še, ker se tudi v ogrskih mestih pojavlja močno gibanje zaradi mesne krize. Drugo vprašanje, o katerem je tudi razpravljalo ministrski svet, je plačilno gibanje na držav-

isti prečastni naš otec in ki slove med drugim tako-le: »Jako mi je žal, da se naju nazori, sicer tako blizu si, ne dajo popolnoma zediniti. V vsakem primeru Vam ostane zasluga, da ste jako pripomogel k pojasnitvi dotične strani naše slovnice.« — Zmaganim, poraženim smatral se bom pa še le tedaj, kedar mi bo jedrovito dokazano, da znači na pr. »jutre bom prišel na Opčine«, kaj drugega od »jutre pridem na Opčine«, — ali da znači: »drevi bom šel v Lokev«, kaj drugega od »drevi pojdem v Lokev«. — O to, le o to je teklo moje pravičanje. Ad quid torej neslo, vansko, nepotrebno to bomkanje, zaradi kterega nam očitajo, ne brez razloga, drugi Slovenci, da govorimo in pišemo židovsko slovenščino?

Napisavši, da znači tedaj pravzaprav damals, nisem storil nobenega naglavnega greha, ker rabi Gorjanom na Goriškem »tedaj« za naglasnim »a« za damals »tedi« z naglasom na poluglasniku »e« pa za »torej« ali damals.

Ne spominjam se več, če sem izpodbijal tudi jaz besedo »vinski trgovce« za Weinändler. Lepa ni in je tudi dvomna. Priprosti naš narod na Primorskem je ne pozna; on pozna le ljudi, ki vino prodajajo in kupujejo, ki z vinom »merkancavajo«. Da pomenja na pr. »ta je vinska«, žensko, ki rada vino pije, to je pač sploh znano. Pač pa sem omenil v napadanem svojem spisu, da ne bi smeli zloženih

Nadvojvoda Franc Ferdinand

Nadvojvoda Friderik

General pl. Frank

General pl. Schödlér

General pl. Kummer

General pl. Ziegler

Ozemlje velikih avstr. vojaških vaj.

nih železnicah. Ministrski svet bo o tem vprašanju razpravljalo še v bližnjem času, v koliko se morejo dovoliti koncesije, da se vzdrži nemoteno promet na državnih železnicah, na drugi strani pa, da se vzdrži finančno ravnotežje v državni upravi.

KNEZ THUN NA DUNAJU.

Včeraj zvečer je odpotoval ces. namestnik knez Thun iz Prage na Dunaj. Za gotovo se more smatrati, da se bo Thun po konferencah, ki jih je imel v Pragi z vsemi voditelji čeških in nemških strank, posvetoval na Dunaju z min. predsednikom Gautschem o prihodnjem zasedanju češkega dež. zbora in o proglasitvi permanentnosti narodno-politične komisije za Češko. Thun bo poročal Gautschu o politič-

nem položaju v Pragi, nakar polaga Gautsch tem večjo važnost, ker vpliva razvoj situacije v Pragi vedno tudi na razprave v državnem zboru. Tekom včerajšnjega dne je namestnik Thun konferiral v Pragi z dež. nadmaršalom knezom Lobkowitzem, maršalovim namestnikom dr. Urbanom in poslancem dr. Skarda.

REKONSTRUKCIJA MINISTRSTVA.

Korespondenca »Zentrum« izjavlja, da je vprašanje o rekonstrukciji kabineta šele v pripravljalnem stadiju. Postalo bo šele ob prvih posvetovanjih ministrskega predsednika z zastopniki češkega ljudstva aktualno in to šele tedaj, ako bo Poljski klub, če ga voditelji so imeli konferenco ob priliki pogreba kardinala Puzyne, pre-

ciziral svoje stališče napram Gautschevi vladi.

ZVIŠANJE DEŽELNIH DOKLAD NA ČEŠKEM.

V včerajšnji seji češkega dež. odbora je bil stavljen predlog, naj se za zadnje četrtletje tekočega leta doseže pobiranje 65% deželne doklade, namesto dosedanje 55%, potom cesarskega patenta. Predlog je bil sprejet proti protestu referenta dr. Urbana z glasovi 10:7. Veleposelniki. Češki dež. odbor je že trikrat sklenil zvišati deželne doklade od 55% na 65%, vendar doslej ni vlada nikoli predložila sklepov cesarju v potrjenje z motivacijo, da je za zvišanje deželnih doklad potreben sklep dež. zbora. 10%no zvišanje doklad bi prineslo deželi za zadnje četrtletje za dva milijona kron več dohodkov. Vlada pa bržkone tudi sedaj ne bo predložila sklepa češkega deželne odbora cesarju v potrjenje.

ITALIJANI V TRIPOLISU.

»Tanin« objavlja pismo Sadik bega, tripolitanskega poslanca, ki se pritožuje, da se ni Abdul Hamid in da se tudi sedanja vlada ne zanima za Tripolis. Veliki vezir Haki paša je uradno priznal »Banco Romano«, ki ima v Tripolisu 12 podružnic. Italijani imajo zato tripolitansko trgovino popolnoma v svojih rokah. Domači trgovci so propadli. Italijanska banka je pričela nakupovati tudi zemljo in je zdaj že njena last zemlje vredna nad 100 tisoč funtov. »Jeni Gazetta« poroča, da so v Tripolisu, Zebeligarbiji in Bengasiju pričeli bojkotirati Italijane.

BOJI MED ŠPANCJI IN MAROČANI.

O krvavih spopadih med Španci in Maročani se poroča iz Melile: Maročani so prekopali, ojačali z oddelki rodov Beni Ariaguel in Beni Jagi, obmejno reko, a so jih pogнали Španci nazaj. Maročani so pustili 76 mrtvecev na bojišču, medtem ko so izgubili Španci 1 polkovnika, 2 častnika in 13 vojakov. Razburjenje je zelo veliko, ker se pričakuje vojne čez zimo.

PERZIJA.

Iz Teherana poročajo: 12. t. m. je dobil ministrski svet vest, da je bil bivši šah Mohamed Ali pobit in da je bežal proti severu. Na bojišču je pustil vse svoje taborišče. V prihodnjem tednu se pričakuje odhod vladnih čet proti Salar od Davleju. Ako bo tudi tu premagan, potem bo državljanska vojska v Perziji končana.

CAR V KIJEVU.

V Kijevu so se pričele 12. t. m. velike slavnosti povodom odkritja spomenika cara Aleksandra II. Dne 12. t. mes. so otvorili spomenik caru osvoboditelju na čast, v četrtek in petek se udeležili car velikih manevrov kijevskih čet. V nedeljo bo pa velikansko slavlje, ker se odpre spomenik sv. Olge, žene velikega kneza Igorja, ki je po smrti svojega moža (945) deset let sama vladala in razširjala krščanstvo. Po nedeljskem slavlju roma carjeva rodbina v Černogov na Teodozijev grob. Več kot stotisoč romarjev se zbere v Černogovu. V Kijevu je policija odredila velikanske varnostne odredbe. Vse sumljive osebe so zaprli ali pa izgnali.

nemških samostalnikov prevajati v edno s pridevnikom in samostalnikom. Da je beseda »izid« jezikoven nestvor, to pripozna tudi g. pisatelj. No, ni beseda »izhodišče«, ki jo ponuja on za Ausgang, Ausfall, l' esito; ne dozdeva se mi prav prikladna, ker znači Ausgangsstelle. Prikladnejši bodo morda izrazi: izhod, izpad, uspeh, konec, zvršetak. Sploh pa se lahko izogibljemo teh in sličnih samostalnikov, ker navadno nam rabi v takih slučajih primeren glagol.

Mojih trditev, da nam rabi predlog »pri« v raznih slučajih neumestno in da pridevnik »prost« znači v vseh slovanskih jezikih gemein, schlicht, alltäglich, einfach, ni g. pisatelj nikakor ne ovrgel. Izlasti ni bilo mu treba razpravljati o tem predlogu na dolgo in široko, ker je nižemu našemu ljudstvu tako malo znan kakor pridevnik »svoboden«.

Koder sem živel in odnosno služil na Slovenskem, nisem nikdar slišal veznika »kot« za nemški als in wie, za italijanski come, dipiu, di meno, iz ust priprostitih naših ljudi. G. pisatelj navaja sicer iz raznih virov, meni neznanih in skoraj nedostopnih, da služi ta veznik ne le Gorenjem in Korošcem, temuč tudi Hrvatom. — Bodi, — ali tudi to je gotovo, da ga nisem do sedaj zagledal v nobenem časopisu, v nobenem slovarju, pisanem na hrvaškem ali srbskem, na češkem, poljskem in na ruskem jeziku. Storoškovski jezik ga tudi ne pozna. Med

drugim pisal mi je prečastni otec Stanislav dne 1. oktobra 1910. leta o tem vezniku to-le: »Za besedico »kot« se tudi jaz ne ogrevam posebno, ker je v mojem domačem narečju tudi ni.« — V slučajih apozicije zadošča samostavnik sam brez tega veznika. To priznava g. pisatelj sam na strani 25. Kar se pa dostaje rabe veznikov »kakor« (na Tržaščini skrajšan v »kor«) in »nego« (skrajšan tuintam tudi v »no«) mero-dajen nam mora biti pač nauk blagopokojnega I. Navratila, nanizan v »Slovenskem Glasniku« od 1864. leta na str. 190, slovom kterega ima nam služiti za enakost veznik »kakor« (na pr. naša hiša je tako visoka kakor vaša), za inakost pa veznik »nego«, ali pa roditeljski predlogom »od«, ali brez tega predloga (na pr. kje je boljše nego med ljudmi, ki imajo nas radi; — moj sin je večji od tvojega; — včeraj je bil trdnjši kamena, danes pa leži. — Gotovo bi tudi slovenščina gosp. pisatelja dokaj lepše zvenela, ako bi bil napisal že v »Pripomniji« (kakor tudi drugod) »nego« namesti prvega »kakor«, namreč tako, kakor govore Brkinje, njegovih rojakov proti vzhodu prvi sosedje, ki so se očuvali poleg beneških in panonskih Slovencev najbolj od upliva nemškega jezika.

Kar se dostaje gorenjskega predloga »raz« s tožilnikom, o katerem sem tudi jaz nekaj omenil, naj služi v mojo obrambo že omenjena dopisnica prečastitega oca Stanislava od 1. oktob-

ra 1910. l., — in upam, da mi on oprosti, da iznašam na svetlo osobna njegova pisma — ki slove: »Da je raz drevo pasti« nekaj res čuden »gorenj-cizem«, pa se Vam menda ne bo moglo tajiti. Če bi se že smelo »raz« rabiti ko samostojna prepozicija, bi se notorno vsaj moralo rabiti z roditeljskim. Kdo ne bi se pokorjaval temu nauku?

Dokler bodo pisali Hrvatje na pr. ministrski, istarski-ugarski i. t. d., dvomim jako, da bi primerno bilo, da se od njih oddaljujemo in da bi torej izpuščali v takih slučajih svoj, njihovev samoglasnik »a« odgovarjajoči poluglasnik »e«. Pametnega razloga za to ga nimamo, pač pa bi potem marsikdo lahko trdil, da smemo pisati tudi: zopr, vendr, več sestr, pet rebr i. t. d. Posnemajmo rajše Hrvate!

Vsega s svojim pisanjem, seveda, nisem dosegel; tega tudi pričakoval nisem. Dosegel sem pa, da piše danes tudi g. dr. K. Strekelj »prigovor« za Einwendung, »ugovor« pa za Kontrakt, da bosta rabila v bodoče obadva ta izraza v navedenih pomenih tudi »Slov. Pravniku« in da ne bo več razlike vsaj v tem oziru med pravniki pred Sotlo in med pravniki za Sotlo. To mi zadošča.

Nikdar nisem se hvastal z jezikovnim svojim znanjem, pač pa sem izrecno navedel, da sem jezikoslovje le podušal. Napisati nisem mogel torej nobenega »učenega« članka, pač pa sem po skromnih svojih močeh opozoril p. n. Naše gospode pisce in pisa-

REVOLUCIONARNO GIBANJE NA KITAJSKEM.

Iz Honkonga poročajo, da je parnik »Sunšin« ustavil neko ladjo, na kateri so našli skrite pod vrečami za moko puške in bombe za kitajske revolucionarje.

MEDNARODNI PROTIALKOHOLNI KONGRES.

K mednarodnemu protialkoholnemu kongresu v Scheveningu je došlo iz vseh krajev 1440 udeležencev. Cerkevno otvoritveno svečanost je v ponedeljek izvršil škof Callie iz Harlema kot zastopnik papeža. V torek je otvoril kongres minister Hoelmskerk. Govorili so zastopniki 15 držav in zastopnik papeža. Predsedstvo kongresa je prevzel minister Kall iz Berolina.

Udeležencem skupščine,

ki se vrši v nedeljo, 17. septembra, naznanjamo, da se udeležimo sv. maše skupno ob 9. uri v stolnici.

Po sv. maši

se zberemo v »Ljudskem domu«, kjer bo na razpolago več gg. voditeljev Ljubljancev, ki bodo razkazovali posameznim skupinam ljubljanske zanimivosti po njih željah.

Skupno kosilo

se bo pripravilo za udeležence v Ljudski kuhinji za 50 vin. Kdor želi dobiti kosilo, naj se zgleda **takoj** po dopisnici tajništvu S. K. S. Z. v »Ljudskem domu« ali pa vsaj do 9. dopoldne v nedeljo osebnostno. Kdor se pravočasno ne bi zglasil, mu ne bo mogoče dobiti kosila.

Splošno zbirališče in iztočišče

je v nedeljo za vse udeležence »Ljudski dom«. Tam se dobe vsa potrebna pojasnila in navodila.

Društva,

ki se niso vrnila informacijske pole, prosimo, da blagovolijo poslati iste go-tovo po svojih zastopnikih v nedeljo, ki naj jih oddajo tajništvu S. K. S. Z. v »Ljudskem domu«, Streliške ulice 12.

Napredna sirovost.

Z Vač.

Piše se nam: Znani Blaganje je prišel v nedeljo, 10. t. m., zvečer čez Savco v vas na Vače. Če je v napredno posojilnico kaj prinesel ali pomagal napraviti računski zaključek, nam ni znano. Tako daleč tudi ni treba hoditi kovati dopise z Vač. Potapljajoče liberalstvo, občinske volitve in skrajno ponesrečena sokolska »slavnost«: vse to ga je prignalo nazaj. Zopet je bil v svojem elementu, ko je v gostilni pri Peruciju pozno v noč v družbi naprednih deklet, sokolov in prvih naprednjakov

telje na one glavne napake v književnem našem jeziku, ki nas boljbolj oddaljujejo od priprostega našega naroda žive govornice in od živih in pismenih jezikov vseh družin Slovencev. Med take napake moramo šteti pred vsem nepotrebno bomkanje in neumesnost, po nemški zasukanje rabo raznih veznikov in predlogov z najnovejšim sekanjem in am p a kovanjem. Vso grdočo takih in podobnih napak naj nam predoči ta-le po naših časnikih posneti stavek: »Moški in ženske pridši raz Trnovo, sedeli so v gostilni »K Vrbi« pri mizi in so naglašali pri kosilu, da se gre pri današnji kazenski razpravi pri sodniku bolj za ljubezen obdolženca Lukata Leščinskita proti osemnajst let stari sosedovi hčeri, kot za čast duhovnov; ampak nekateri teh moških in žensk bodo ostali v mestu, ker so poklicani kot priče k obravnavi, ki se vrši jutre pri isti sodnici in bodo šli domu še le jutre zvečer, — ki bi ga povedal vsak priprost Brkin ali Gorjan po domače tako-le: »Moški in ženske prišedši s Trnovega, sedeli so v gostilni »Pod Vrbo« za mizo in so povdarjali med kosilom, da gre na današnjem kazenskem razpravljanju pred sodnikom bolj za ljubezen Luke Leščinskega do osemnajstletne sosedove hčeri, nego za čast duhovnih (namreč gospodov); nekateri teh moških in žensk (namreč oseb) ostanejo v mestu, ker so poklicani za priče na razpravljanje, ki se bo vršilo jutre pred istim sodiščem in pojdejo domu še le jutre zvečer.«

Take so moje neresnice, lop po menil M. A. Lamurski.

brez krinke ubijal klerikalnega zmaja. Letošnji »Sokolski Vestnik« je v 2. številki na str. 36 pisal, da v tej zadevi »batine in svinec izda premalo, razpisati bo treba nagrado za iznajdbo novih sredstev«. Od lajske sokolske slavnosti je ponočna patrulja na poti od Luketovega hleva do Mačkovca petkrat napadla in zasledovala naše fante in može s kamenjem, koli, enkrat so celo streljali za nekim možem. Toda v nedeljo večer je pa prvi in najvernejši učenec Blagajnetov, Franc Juvančič, ki je tudi tajnik Sokola ter najbolj zagrizen, iznašel novo sredstvo, na katero naj le kar patent vzame. Član našega Orla, Anton Levičnik s Slivne, je tisto noč šel iz Petrovič proti domu. Da bi imel mir pred ponočno patruljo na Vačah, ni šel niti skozi trg, ampak čez vrtove mimo trga. Ko pride na Rožnice, skočita predenj dva mesarska psa, Jeklinov in Matetov, ki mu topot ničesar ne storita, obenem pa stopi k njemu omenjeni Juvančič, ki ga je ondi čakal. Levičnik nič hudega sluteč gre proti domu z Juvančičem. Ko pa prideta na Klancu na samoto, tedaj naščuje naenkrat na Levičnika oba psa, ki ga podreta na tla, česar namreč Juvančič ne bi bil zmožen. Levičnik je dobil lahko poškodbo na obrazu in surko mu je na rokavu pes pregriznil. Juvančič je pa psa tudi še dalje na potu venomer ščuval, da se je le čuditi Levičniku, da se mu še kaj hujšega ni zgodilo. Ko je slednjič Levičnik prišel na skedenj k svojem tovarišu, je Juvančič metal kamenje v stene in celo skozi line v hlev. Stvar so preiskovali orožniki. Branje naprednih časopisov je krivo, da okoli nekdanj tako spoštovane Jezeve hiše poizveduje orožnik. Sodišče bo govorilo.

Razne stvari.

Naslednik kardinala Puzyna. Iz Lvova poročajo, da pridejo v poštev pri imenovanju naslednika umrlemu kardinalu Puzyni na krakovski nadškofiji skoli škof Pelczar iz Przemysla, knez Adam Sapieha (Rim) in grof Stefan Komorowski, kanonik v Olomucu.

Rajni krakovski kardinal Puzyna.

Pri prvem papeževem konzistoriju bo bržkone poleg lvovskega nadškofa Bilczewskega in lvovskega grško-katoliškega nadškofa grofa Szeptyckiego imenovan za kardinala še kak tretji poljski cerkveni prvak. Za to imenovanje pridejo v poštev nadškof Simon (Rim), knez Adam Sapieha in nadškof Ladislav Zaleski, apostolski vikar v Vzhodni Indiji.

Konfiskacija »Ma'ina«. V Pragi so včeraj popoldne v kavarnah konfiscirali policijski organi list »Matine« zaradi poročil o memoarih Tosellijeve, ki jih smatra vlada za razžaljenje veličanstva.

Grozna nesreča v livarni. Iz Peterburga poročajo, da je v Caricinu eksplodiral v tamošnji železolivarni kotel, v katerem je bilo 4000 stotov tekočega železa. Med delavci je nastala velika panika in jih je bilo več ubitih.

Tihotapstva s saharinom. Zadnje dni so zgornjeavstrijske finančne oblasti došle na sled obširnemu tihotapstvu s saharinom ob zgornjeavstrijski bavorski meji, kakor tudi v notranji Zgornji Avstriji, zlasti v okolici Rieda in Schärdinga. Tako so našli n. pr. v vasi Dorf pri nekem malem posestniku nič manj kot 500 kg saharina. Kot glavarja tihotapcev so izsledili in aretirali nekega Reitterja iz Riedaua. Proti Reitterju so se že večkrat vršile preiskave zaradi tihotapstva s saharinom, a so jih morali ustaviti zaradi pomanjkanja dokazov. Tudi v okolici Haaga in Geboltskirchna je uvedena preiskava proti številnim osebam zaradi tihotapstva s saharinom. Baje je na daleč razširjena družba tihotapcev saharin vtihotapljala preko Pasava.

Nemški vojaški zrakoplov pogrel. Iz Demmina na Pomorjanskem (Pommern) poročajo: Nemški vojaški zrakoplov »M. III.«, ki se je včeraj dvignil v

zrak v svrhu rekogniskacije pri vojaških vajah, se je v zraku vnel ter je padel pri Velikem Belovu na tla. Moštvo v zrakoplovu, 7 častnikov, se je rešilo in ni nobenih človeških žrtev. Zrakoplov je bil prisiljen vsled poškodovanega stroja spustiti se na tla. Pri tem pa se je vnel zrakoplovov ovoj, plin je eksplodiral z velikim pokom in katastrofa je bila gotova. Cesar Viljem, ki je bil pol ure oddaljen, se je pripeljal na mesto nesreče z avtomobilom ter si je pustil o katastrofi poročati. Zrakoplov je bil 94 metrov dolg, imel je štiri motorje s 300 konjskimi silami ter je bil opremljen z brezžičnim brzojavom in pripravami za metanje granat, razstreljiva in podobnih vojaških predmetov. Na uro je dosegel 60 km brzine.

Velik požar v Antwerpnu. O velikem požaru v pristanišču v Antwerpnu poročajo: Požar je divjal v obsegu večih hektarjev ter je uničil več parnih žag in kolodvorska skladišča za les. Vročina je bila tolika, da so se topile celo v večji oddaljenosti železniške tračnice, brzojavne in telefonske žice. V gosto naseljenih malih ulicah ob pristanišču je nastala med prebivalci grozna panika, vendar pa se je obvarovalo večji del poslopij, v katerih stanujejo ljudje. Odstranile so se iz obližja pravočasno tudi velike zaloge dinamita.

Cela družina zastrupljena z gobami. Iz Krakova poročajo, da je v vasi Redodube pri Gorckovu obolela cela družina kmeta Zarownija vsled zauživanja strupenih gob. Dosedlej je umrlo šest oseb, oče, mati in štirje otroci. Neka druga družina v isti vasi, obstoječa iz šestih oseb, ki so istotako jedli strupene gobe, tudi umira.

Cesarjev zdravnik — ōeh. Dne 29. avgusta je praznoval dr. Kerzl, telesni zdravnik našega cesarja, 70letni-ko svojega rojstva. Dr. Kerzl je rojen v Novi Viski pri Pardubicah, kjer je imel njegov oče majhno posestvo. Dr. Kerzl je čisto češkega pokolenja, tega tudi sam ni nikoli zatajil, in njegov brat, ki ima majhno trgovino pri Pardubicah, ne razume nobene nemške besede.

Opozarjamo na današnji oglas Edward Ledel, Dunaj III., Strohgassee 18, specialist, ki odstranja jecljanje v vseh slučajih. Več v oglašju.

Štajerske novice.

š Velenje. Slovenjegraško okr. glavarstvo je posilincem dovolilo vse-nemško slavnost za 17. september v slovenskem Velenju, dasiravno je vedelo, da je ljudstvo razburjeno na izzi-vajoče tujce. Politični shod Slovencev pa je preprečevalo. Poslanec dr. Verstovšek bo imel kljub temu, če ne javni, pa shod po § 2. v gostilni g. Skaza v Velenju ob 3. uri 17. septembra. Na shod pride tudi poslanec dr. Benkovič. Če smejo posilincem hujskajoče vese-lice prirejati na popolnoma slovenskih tleh, bomo imeli pač tudi Slovenci pravico se zbirati na slovenskih tleh. To-rej, Slovenci, v nedeljo v Velenje!

š Maribor. Pri volitvi volilnih mož za pridobitniško komisijo za okraj Ma-ribor (dežela) so zmagali kandidati slo-venskega volilnega odbora. Nekaj na-ših je zmagalo tudi v četrtem razredu.

š Griža. V več občinah okraja Slov. gradec se je pojavila huda griža. Okr. glavarstvo je storilo potrebne korake, da se nevarna epidemija še hujše ne razširi. Zdi se, da so se zdravstveni or-gani vse premalo brigali za to, da bi se griža omejila. Gotovi gospodje uga-njajo raje nemškonacionalno politiko.

š Nemška domišljavost je gotovo vnebovpijoča. Te dni je zborovala v Celju »Südmärka« in pri tej priliki je govoril tudi urednik koroških »Freie Stimmen«, ki je koncem svojega govo-ra izpustil tudi neke verze, ki jih za-radi njihove brezmiselnosti navajamo:

»Wir stehen auf deutscher Erde
Schon viele tausend Jahr,
Was aus ihr auch werde,
Deutsch bleibt sie immerdar!«

Kakor je videti so südmarkovski slabi zgodovinarji. Celjani so torej že več tisoč let stari Nemci, kakor tudi Celovčani, kjer je nemštvo baje grozno ogroženo. Naše mnenje pa je, da so spodnještajerski Nemci samo potomci renegatov in nič drugega. Saj še Gra-dec, ki je po nemškem naziranjju naj-boljša nemško nacionalna postojanka, nima imena germanskega izvora, niti druge spodnještajerske nemške posto-janke.

Somišljeniki! Podpirajte — Ljudski sklad! Prispevke spre-jema tajništvo S. L. S., Miklo-šičeva cesta št. 6.

Dnevne novice.

+ Razmere na kočevski gimnaziji. Hujskanje »losvonromovcev« in ne-sramna agitacija protikatoliškega in protiaustrijskega vsenemštva sta iz Kočevja naredila eno najstrupenejših nacionalnih gnezd. Nestrpnost losvonromovcev gre tako daleč, da so celo v dijaškem podpornem društvu sklenili, da ne dobi podpore noben član mari-janske kongregacije. »Grazer Tagbl.« je prinesel kot komentar k temu dej-stvu silno sirov članek, spisan v tistem podivjanem političnem žargonu, ki je karakterističen za to družbo, koder se napada tudi c. kr. deželni šolski svet. Če je ta članek spisan od kakoga uči-telja kočevske gimnazije — in vsebina kaže na to — potem je to žalosten do-kaz, kam privede tisti zistem impo-rtiranja raznih elementov v profesorske službe na Kranjsko, ki se prakticira od nemškega Volksratha. Glede na to do-godke je deželni odbor kranj-ski ustavil letno podporo dijaškemu podpornemu društvu v Kočevju.

+ Zarjanska mladost o spravi na Češkem. Današnja »Zarja« se peča z narodno spravo na Češkem. Neumen in trapast mora postati človek, če čita, kar tu prežvekuje zarjanski nemšku-tarski časnikarski hlapec. Med drugim pove, da nima pravice, da se prišteva narodnjakom. Kljub temu pa piše na-prej, da je bila temeljna napaka vseh vlad in vseh parlamentov ta, da se niso nikdar hoteli lotiti narodnega vprašanja kot celote. Nekoliko skromnejši bi bili celo »Zarjani« lahko, kadar pišejo o narodni spravi in o narodni enakopravnosti. Naj ne mislijo, da bo kdaj socialna demokracija rešila na-rodno vprašanje, osobito ponižno suž-nji nemške socialne demokracije je ne bodo nikdar rešili, ker za to niso niti sposobni. Oni se ravnaajo po navodilih nemške socialne demokracije, ki raz-ume narodno ravnopravnost tako-le: Kar nima na sebi nemškega znamenja, neha biti pri njih ravnopravno in ena-kovredno. Tako delajo v politiki, v strokovnih društvih, v zadrudni orga-nizaciji, v časopisju in na shodih in tako pišejo tudi v izvenavstrijske soci-alno demokratične liste. Največja po-nemčevalka v Avstriji je socialna de-mokracija, zato je odbila od sebe češke socialne demokrate in zato je tudi iz-gubila pravico, da govori o svoji med-narodnosti. Naša socialna demokracija je nemškutarska, ker drugačna biti ne sme, če bi ne bila nemškutarska, ji nemška socialna demokracija odreče vsako podporo in lahko mirno zapre svojo malo kramarijo.

+ Glavna posojilnica. Na razna vprašanja, v kakem stadiju je zdaj za-deva Glavne posojilnice, odgovarjamo sledeče: Vloženih je mnogo ugovorov proti članstvu. Kdor le more, seveda izkuša uiti jamstvu za druge. Stvar sodišča je to, da reši najprej te ugo-vore in določi, kdo je član. V tem oziru je sedaj mnogo negotovosti, ker manj-ka pravnih sej in zapisnikov. Na zad-nje zborovanje, kjer naj bi se sklepalo o tem, da se g. Pavšlar izpusti iz za-veze, ravno zaradi tega ni prišlo skoro nič članov, ker nečejo priznati član-stva. Dokler ni to vprašanje rešeno, se seveda ne more izračunati, koliko pri-de plačati na posameznika.

+ Bodoči krakovski knezoškof prelat Adam Sapieha, ki bo po mnenju javnosti za krakovskega knezoškofa iz-voljen, je tudi velik prijatelj Sloven-cev. V kolikor nam je znano, govori tudi slovensko in je bil eden izmed prvih, ki so se naročili na naš leposlovni list »Dom in Svet«. Takrat je bil kot absolvirani jurist na inomoškem vse-učilišču, kjer je bogoslovje študiral in se zelo živahno za Slovence zanimal.

+ Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem je priredil v teku poletja več obrtno strokovnih tečajev, ki se bodo skupno slovesno zaključili v ne-deljo 17. t. m. v veliki dvorani Mest-nega doma ob 10. uri dopoldne. Razde-lila se bodo ob tej priliki obiskovalna spričevala udeležencem vseh tečajev, nakar se bode otvorila razstava v te-čaju izvršenih izdelkov.

+ Znižanje železniških tarifov za prevoz krme. Z Dunaja poročajo: Vsled pomanjkanja krme in stelje, ki ga je povzročila letošnja suša, in vsled česar je močno prizadeta živinoreja, je želez-niško ministrstvo v sporazumu z osta-lini ministrstvi dovolilo na vseh progah avstrijskih državnih železnic in lokalnih železnic, ki jih upravlja dr-žava, petodstotno znižanje železniških prevoznih tarifov za krmo in steljo, ki stopi takoj v veljavo. To znižanje bo v veljavi do konca meseca marca 1912.

— Ljudsko šolstvo. Trirazrednica v Poljanah, okraj Kranj, se razširi s šolskim letom 1911/1912 v štirirazred-

nico. — Okr. šolski svet v Crnomlju je imenoval prov. učiteljico v Starem Kotu Ano Rakovec za suplentinjo na anorazrednici v Telčjem Vrhu.

— **Imenovanje.** Za deželnega sanitetnega inspektorja v Istri je imenovan dr. Gvidon Beden, živinozdravnik. Grefe pa za okrajnega višjega živinozdravnika v Istri.

— **Srednje šolstvo.** Profesor na nemški državni gimnaziji v Ljubljani, dr. Anton Fiegel je prestavljen na drž. gimnazijo v Kromeržu.

— **Cena sladkorju padla.** Včeraj so cene sladkorju padle vsled močnih realizacij v Hamburgu in Magdeburgu za 80 fenigov, v Pragi pa za 1 K 50 vin. Ustje notira za oktober-december 40 K ob slabi tendenci.

— **Požar v Istri.** V nedeljo ob pol 11. uri ponoči je začelo goreti v Klanecu v Istri gospodarsko poslopje Jožeta Metlika, h. št. 17. Pogorelo je do tal z vso shrambo in zalogami; zgorela je tudi ena krava, eno so z največjo težavo rešili. Tik zraven je hiša št. 16. Jožeta Metlika, ki je tudi pogorela do tal. Gospodarja ni bilo doma; gospodinja in tri hčerke so rešile golo življenje, ena je že začela goreti. Pihala je huda burja; ako bi se bilo vžgalo na drugem koncu vasi, bi bila danes vsa vas pogorišče. Gašenje je bilo zelo težavno, ker vode ni skoro nič več.

— **Vlom v cerkev.** V Vukovaru je te dni nek redar ponoči slišal razbijanje v tamošnji frančiškanski cerkvi. Ko pogleda natančneje vidi nekega človeka, kako hoče priti skozi okno. Takoj je začel streljati na vlomilca in ga zadel v nogo. Vlomilec ni mogel bežati in redar ga je prijel ter spoznal v njem krojača Steva Gjurišiča, ki je priznal, da je preje že vlomil v evangelijsko cerkev.

— **Kadar Rumuni plešejo.** V Komorzanu na Ogrskem so imeli 8. t. m. rumunski kmetje velik ples, na katerem je bilo do 300 oseb — vsi seveda oboroženi z noži in palicami. Med plesom se je začel prepir in kmalu nato tudi grozovit pretep, v katerem je vsak dobil večje ali manjše rane, več celo smrtno nevarne.

— **Rezervist umrl vsled kačjega pikla.** V bližini Siska so imeli vojaki 53. pešpolka medpotoma vaje. Nekemu oddelku se je na neki njivi poveljevalo vleči se na tla; pri tem je eden rezervistov začutil, kako ga je nekaj ugriznilo v roko, na kar pa se ni oziral ter dalje vežbal. Čez četrto ure pa se je že onesvestil. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je tretji dan v vojaški bolnišnici v Sisku v silnih bolečinah umrl. Preiskava je dognala, da ga je pičil gad. Nesrečnik je zapustil ženo s šestimi otroci.

— **Zagrebski mestni občinski odbor** je v svoji seji 9. t. m. med drugim sklenil zvišati naklado na pivo. Sprejet je bil tudi predlog za avtomatično službeno napredovanje mestnih uradnikov.

— **Zastrupiti se je hotela** v Osijeku vdova Lavra Fabijan ter pila lužno raztopljino. Prizadejala si je težke noranje poškodbe, a pravočasna zdravniška pomoč jo je rešila. Kot vzrok svojemu dejanju je navedla žalost nad možovo smrtjo, ki je pa že pred dvema letoma umrl.

— **Kolera na Hrvaškem.** V Vukovaru je ravno na obletnico lanskega izbruha kolere na kolero zbolel ribič Anton Heimbürger.

— **Kaznovani bosenski okrajni načelnik.** Okrajni načelnik Rauch v Bugojnu je dal srbskega kmeta Popovića, ki se je v nekem zemljiškem sporu večkrat obrnil nanj za pomoč, končno po slugi z brahialno silo vreči iz urada. Kmet je tožil radi razžaljenja časti in Rauch je bil te dni obsojen na 30 dni zapora oziroma 300 K globe. Obsodba se je izrekla v kontumacu, ker je Rauch težko obolel in ni prišel k razpravi.

— **Deputacija deželnih višjih inženirjev na Hrvaškem** je bila te dni pri sekcijem načelniku pl. Chavraku, da izposluje takojšno časno izboljšanje gmotnega stanja, dokler se službena reorganizacija ne izvede postavnim potom. Vest, da so višji inženirji pričeli s pasivno resistenco, zavračajo isti kot neresnično, ker bi bila to stvar vseh tehnikov.

— **Avtomobilska nesreča v Zagrebu.** 9. t. m. je po Zagrebu kakor navadno divjal s svojim avtomobilom stavbenik Viktor Gros. Ko je ostro zavil okrog nekega vogla, ne da bi dal kako znamenje, se je pripeljal nasproti g. Nossan, čegar konja sta se pred nadnim pojavom avtomobila splasila ter vrgla kočijo ob kandelaber za plin. Nossan in kočijaž sta odletela z voza, ki se je popolnoma razbil, ter dobila težke poškodbe. Tudi vsa konjska oprava se je potrgala. Gosp. Nossan zahteva 4800 K odškodnine.

— **Premestitve konjenistva l. 1912.** so ugotovljene takole: 11. dragonski polk iz Mitrovice v Brno, 9. huzarski polk iz Sopronja v Mitrovice, 5. ulanski polk iz Varaždina v Steinamanger in 12. ulanski polk iz Stoluega Belgrada v Varaždin.

— **Izvoz srbskega žita preko Soluna** je nasproti lanskemu izvozu v prvem polletju v istem času letos silno padel. Lani je znašal 4275 vagonov, letos pa le 1230 vagonov. Vzrokov je več: odpretje avstro-ogrsko meje, visoke prevozne cene turskih železnic, pa tudi zvišane mezde solunskih težakov. Turška vlada se trudi, da srbski žitni izvoz zopet na Solun navrne ter namerava v Solunu zgraditi skladišče za 40.000 ton žita.

— **Srbski izvoz živine v Italijo** se je zadnja leta dvignil za celih 30% in bi se bil še bolj, da ni ravno ob največjem prometu lani v Srbiji izbruhnila živinska kuga. Leta 1906. je šlo srbske živine preko Soluna le 1643 kosov, leta 1910. pa že 34 tisoč 38 kosov, od tega samo v Italijo 29.767 kosov, in sicer za tako dobro ceno, da nam bo Italija tudi od sedaj naprej prevzela velik del srbske živine, ki se je preje skoro izključno izvažala le v Avstro-Ogrsko.

— **Čudodelno sredstvo za bolno carico.** Iz Peterburga poročajo: V carjevi palači se je izvršil skrivnostni dogodek, ki ga doslej še niso pojasnili. K straži ob vhodu v palačo je došla neka stara kmetica, ki je pokazala priporočilno pismo kolegijskega svetnika Jahontova na upraviteljsko palačo, vsled česar se ji je dovolil tudi vstop. Upravitelju palače je izročila kmetica omenjeno pismo, v katerem se potrjuje, da je kmetica Marija Ivanovna hčer imenovanega kolegijskega svetnika ozdravila skoro na čudežen način v teku treh dni neke težke živčne bolezni. Kmetica je izpovedala, da je čula o bolezni ljubljene carice ter da je prinesla s seboj neko čudodelno sredstvo, s katerim je možno carico v 48 urah popolnoma ozdraviti. Izročila je upravitelju palače mal zavojček, v katerem naj bi bilo čudodelno zdravilo. Upravitelj je starki naročil, naj nekoliko počaka ter je zapustil s »čudodelnim zdravilom« sobo. Ko pa se je vrnil, kmetice ni bilo več. To se je zdelo uradniku sumljivo ter je začel poizvedovati po kmetici. Straža pa mu je izpovedala, da ženska ni prekorajčila več vrat. Upravitelj je takoj sumil kak zločin ter je pustil poklicati artiljerijskega inženirja Tretjakova, s katerim je previdno odprl zavoj, čegar teža se mu je že prej zdela nenaravna. Presečena sta našla v njem umetno izdelan mal peklenski stroj, ki bi znal povzročiti ob gotovi priliki veliko nesrečo. Pri nadaljni preiskavi je kolegijski svetnik Jahontov izjavil, da kake Marje Ivanovne sploh ne pozna in da tudi ni napravil nobenega priporočilnega pisma. Ni še dognano, ali je atentat z bombo bil namenjen upravitelju palače ali carici sami. Policija, ki z mrzlično delavnostjo preiskuje celo zadevo, ni našla za skrivnostno kmetico in njenimi pomagači nobene sledi.

— **Milijonar — obsojen k smrti.** Po 14dnevem procesu je bil 9. septembra milijonar Henry Clay Beatty v Virginiji na smrt obsojen, ker je svojo ženo umoril. Beatty je bil poročen z Luizo Aven, deklico bogate in ugledne rodbine. Zakon je bil nesrečen in Luiza Beatty je svojega moža zapustila in se vrnila na dom svojih starišev v Delaware. Kmalu nato je poročila otroka in se podala v spremstvu svoje matere v Richmond na obisk k svojim prijateljem. Tukaj se jej je zopet približal njen mož Henry, kateremu je njegov oče zagrozil, da ga razdedi, ako se ne spravi s svojo ženo. Henry je povabil svojo ženo v avtomobil in žena je na prigovarjanje svoje matere privolila. Ženo je med vožnjo ustrelil, zato ker je bila napoti ljubavnemu razmerju, v katerem je živel z ljubimko Beulah Binford. Njegov izgovor, da so mu ženo razbojniki ustrelili, ni našel pri sodišču nobene vere.

Tržaške novice.

— **Katoliško misleči Slovenci v Trstu** zahajajo, kakor se poroča, v slovensko kavarno »Commercio«, ulica Caserma; toliko na znanje vsem somišljenikom kakor tudi zunanjim gostom, ki posečajo Trst. — Upati je, da se v doglednem času osnuje »Klub slovenskega katoliškega razumnništva v Trstu«.

— **Črnogorski kralj** se je podal s svojo jahto v Portorose. V Trstu se je vozil z avtomobilom v Barkovlje in Bazovico.

— **Požari.** V zadnjih 24 urah se je začelo sledeče požare: v zloglasni hiši v ulici Capitelli 6; škoda 10.000 K;

v enakovredni hiši v ulici Alfieri št. 8; škoda 400 K; v gozdu pri »Lovcu«, kjer je pogorelo 8000 m² lesa; v bližini Nabrežine v gozdu; pogorelo okoli 1000 m² lesa; v ulici Ponte 6/L; v ulici G. Galilei št. 2, kjer je gorel les.

— **Nesreče.** Štiri metre globoko je padla 14letna Palmira Dornani, stanujoča v ulici Pondares ter se težko poškodovala. Pri delu v delavnici S. Marka je padel 7 m globoko Izrael Horowitz ter se tudi težko poškodoval. Peljali so ga v bolnišnico, a je med potjo umrl. Na zdravniško postajo se je radi lahkkih poškodb zateklo 17 oseb.

— **Radi nesrečne ljubezni** je hotela umreti 18letna Marija D. Zastrupila se je z octovo kislino. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Ljubljanske novice.

— **Lj Ljubljanska deželnozborska volitev.** Naša stranka še ni sklepala o tem, kakšno stališče zavzame pri deželnozborski volitvi v Ljubljani, ker je odstopil g. Knez. Graški listi in tudi ljubljanski liberalni znajo več kot mi in napovedujejo, da je naša stranka postavila za kandidata gospoda dr. Gregoriča, obenem pa povedo, da bodo kandidirali liberalci tržnega nadzornika Ribnikarja, da bo kontroliral dr. Tavčarja, če dela pravo politiko v kranjski deželni upravi. Nemci in liberalci so res zelo čudni ljudje, da poročajo o stvarih, o katerih naša stranka ni še ničesar sklepala, ne izvršilni odbor, ne vodstvo in ne krajna organizacija.

— **Lj V nedeljo ob 7. uri zvečer vsi v »Ljudski dom«**, kjer uprizori »Ljudski oder F. S. Finžgarjevo narodno igro s petjem: »Divji lovec«. Igra sama na sebi se je že šestkrat igrala, kar je najboljšje izpričevalo, da je dobra. »Ljudski oder« je storil vse, kar je v njegovi moči, da igra uspe in doseže tudi na tem odru zaslužen uspeh! — Pisatelj g. župnik Finžgar bo pri predstavi osebno navzoč. Sodeluje glasbeno društvo »Ljubljana«. Pestre narodne noše, ženske in moške, nekaj čez 60, in krasne kulise bodo nudile izreden užitek za oko, lepo besedilo igre pa razvedrilo, pouk in zabavo za uho. Vstopnice se dobe v »Katoliški Bukvarni«, Pred škofijo, vsaki dan od 8. do 12. in od 2. do 7. ure v predprodaji. Ker se kaže za igro živahno zanimanje, naj si vsak v predprodaji zasigura dober prostor.

— **Lj Udeleženci občnega zbora in skupščine S. K. S. Z.** v nedeljo naj si zasigurajo, ako hočejo posetiti zvečer ob 7. uri otvoritveno predstavo »Ljudskega odra« »Divji lovec«, po dopisnici prostor in obenem pošljejo denar, da se jim karte rezervira. Na priglasce, ki bi jim ne bil priložen denar, se ne more ozirati. Sedeži so po 3 K, 2 K, 1 K 50 h in največ sedežev po 1 K. Priglasje je nasloviti na »Katoliško bukvarno v Ljubljani«.

— **Lj P. n. gg. državni uradniki!** Dvorana v »Mestnem domu« je v nedeljo, 17. t. m., zasedena, torej se vrši napovedani manifestacijski shod v veliki dvorani hotela »Union« točno ob 11. uri dopoldne. — Dolžnost vsakemu c. kr. uradniku bodi udeležiti se manifestacijskega shoda!

— **Lj Vinska pakušnja.** Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani priredi danes od 5. ure popoldne do 10. ure zvečer v zadržni pakuševalni kleti pod kavarno »Evropa« javno pakušnjo pristnih kranjskih vin ter sprejema naročila na večje množine.

— **Lj Vinska trgatve »Slov. gospodarstvenega in izobraževalnega društva za trnovsko in krakovsko predmestje«** v Ljubljani, ki bo v nedeljo, dne 17. t. m., popoldne ob 3. uri na vrtu gostilne g. M. Weissa v Konjušni ulici, bo gotovo ena najlepših prireditev tega društva. Zanimanje za to društvo, ki ima že sedaj mnogo prijateljev vsled svojega koristnega programa, raste od dne do dne. Društvu pa manjka mnogo gmo-tne in tudi moralne pomoči. Zato prav toplo priporočamo vsem našim somišljenikom in somišljenicam, da se te veselice, ki bo po pripravi soditi prav zabavna, v prav obilnem številu udeleže. Vstopnina je samo 20 vinarjev za osebo. Prosimo pa tudi vse naše somišljenike in somišljenice, kakor tudi prijatelje in dobrotnike društva, da pošljejo pred veselico kak dobiček za srečolov. Vsak dobiček se s hvaležnostjo sprejme in se bo društvo svojih dobrotnikov vedno s hvaležnostjo spominjalo. Dobitke in darove sprejema g. Rud. Zalar, posestnik v Cerkveni ulici št. 11, kakor se tudi sprejemajo v društvenem prostoru v Konjušni ulici 4. Na svidenje na vinski trgatvi, v nedeljo vsi na veselico k Weissu! — V slučaju neugodnega vremena se vrši vinska trgatve v nedeljo, dne 24. septembra 1911 ravnotam.

— **Lj Za kruhom.** Včeraj se je odpravljalo z južnega kolodvora v Ameriko 71 Slovencev in 10 Hrvatov, nazaj pa pa prišlo 10 Slovencev in 25 Hrvatov.

— **Lj Nepreviden kolesar.** Sinoči je na Zaloški cesti nek kolesar tako neprevidno vozil, da je podrl na tla šestletno Angelo Kandus, katera je pri padcu zadobila na desni roki telesne poškodbe.

— **Lj Mlekarski voziček prevrnil** je včeraj na Karlovski cesti pred hišo št. 8 nek voznik mlekarici Mariji Dolinškovi. Zlomil je pri vozičku oje in napravil 4 K škodo.

— **Lj Sirovina.** Včeraj popoldne je prišel k prodajalki živil Mariji Broni na Gruberjevem nabrežju delavec Ivan Hlešč in zahteval od nje jedi. Ker je bil videti vinjen in se je Broni dozdevalo, da je brez denarja, mu zahtevanega ni hotela dati. To je Hlešča tako vjelo, da jo je sunil v prsa. Ko jo je hotel še pretepatati, je prišel mož in siroveža odstranil.

Telefonska in brzajavna poročila.

CESAR.

Dunaj, 14. septembra. Cesar se tekom oktobra poda za nekaj časa na svoj grad Gödöllö.

ČEŠKONEMŠKA SPRAVNA AKCIJA.

Dunaj, 14. septembra. Danes je konferiral tukaj češki cesarski namestnik knez Thun z ministrskim predsednikom baronom Gautschem in mu poročal o razpoloženju med deželnozborskimi strankami.

DRŽAVNOZBORSKA KANDIDATURA V GRADCU.

Gradec, 14. septembra. Zaupniki nemškonacionalne stranke kandidirajo tukaj nasproti Weidenhofferju graškega občinskega svetnika dr. Gargitterja.

ANGLEŠKI GOSTJE.

Dunaj, 14. septembra. Londonski lord-mayor in občinski svetniki so se danes od Dunaja poslovili. Podajo se v Iši, odtod pa v Prago.

POVIŠANJE CENE PIVA.

Dunaj, 14. septembra. Tukaj se zbere centralna zveza avstrijskih pivovarn k seji, v kateri se bo vršilo posvetovanje o zvišanju cene piva. Ceno nameravajo zvišati za 2 K od hektolitra in sicer počenši z novim letom.

ZOPETNA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 14. septembra. Železničarji pretijajo, da bodo v slučaju da se ne izvede, kar se jim je ob zadnjem štrajku dovolilo, začeli zopet z generalnim štrajkom.

POTRES V ITALIJI.

Florenca, 14. septembra. Tukaj so ob 11. uri 29 minut ponoči konstatirali močan potres.

IGRALSKA AFERA.

Dunaj, 14. septembra. Znani operni pevec Leo Slezak se 1. oktobra od dvorne opere poslovil, ker mu ne dovoli zahtevanih 4000 K od vsakega večera.

KOLERA V MALI AZIJI.

Carigrad, 14. septembra. V nekem kraju Male Azije se je v zadnjem času pojavilo 328 slučajev kolere; od teh jih je umrlo 111.

Književnost.

— **Grafenauer: Zgodovina novejšega slovenskega slovstva.** II. del. Doba narodnega prebujenja (1848—1868). Ljubljana 1911. Založila »Katoliška Bukvarna«. Da je to klasična knjiga prve vrste, kakršnih imamo malo Slovinci, nam povedo strokovne ocene, ki jih čitamo v naših revijah. Posebno se odlikuje knjiga po svoji temeljitosti in zanesljivosti, s katero popisuje življenje in delovanje posameznih pisateljev. — »Dom in Svet« pravi, da stoji v tem oziru Grafenauerjeva knjiga na vrhuncu znanstvenega dela in tudi stilistično se čita kakor zanimiva povest, tako da ima bralec pravi užitek. V dolgi vrsti se vrstijo pred nami znana, draga nam imena z drugimi že nekoliko pozabljenimi, nobena važnejša osebnost ni izpuščena in pri vsaki izvemo vse, kar tvori jedro nje delovanja. Mnoge izmed opisanih oseb smo poznali osebo in je knjiga za nas še tembolj zanimiva, ker so nam tu opisani pisatelji tako blizu po času. Pisatelj je ogromno snov obdelal tako, da govori najprej o starejšem pisateljskem rodu te dobe (Bleiweis, L. Jeran, Fr. Svetličič, M. Vilhar, Ant. Zakelj, Koseski, Malavašič itd.), potem o začetnikih novega časa: L. Toman, Josipina Urbančič, Razlag, Fr. Cegnar, Mat. Valjavec, L. Svetec, Jan. Trdina, Davorin Trstenjak, Ant. Janežič, poseben odstavek zavzema Fr. Levstik, nato pride Simon

Jenko in mlajši rod Fr. Erjavec, Val. Mandelc, Val. Zarnik, Jan. Menzinger, I. Kosmač, Fr. Zakrajšek, Val. Slancink, Ant. Zupančič, Andrejčkov Jože in pesniki: A. Umek, Gr. Krek, Jan. Bilec, dekan Iv. Vesel, Frankolski in R. Silvester. — Grafenauerjeve slovske zgodovine sta izšla doslej dva dela. I. del obsega dobo od Pohlina do Prešerna na 153. straneh. Cena za broširani izvod je 2 K, za kartoniran 1 K 50 h, za v platno vezan 2 K 80 h. Zelo obširni drugi del pa obsega zgoraj opisano literarno zgodovino na VIII. + 475 straneh. Cena za broširani izvod 6 K 20 h, za vezan 7 K 20 h.

Nova pomenljiva knjiga. — »Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol.« — Tretja knjiga: Življenje po katoliški veri. Spisal Gregorij Pečjak, doktor bogoslovja, katehet. V Ljubljani 1911. V založbi »Katoliške Bukvarne«. Natisnila »Katoliška Tiskarna«. — Opozorjamo gg. duhovnike in izobražene laike, naj ne naročajo te šolske izdaje, ker je zanje posebe prirejena bolj porabna izdaja z imenom »Katoliška etika«. Pisatelj ji je dodal obširno stvarno kazalo, ki človeka o vsakem važnejšem nauku iz vseh treh veroučnih knjig hitro orientira. Zato za pridigarje in katehete ima ta izdaja več ko podvojeno vrednost. Cena lepo vezani knjigi je ista, t. j. 2 K 80 vin. — Za tiste, ki še nimajo druge veroučne knjige: »Resnice katoliške vere«, je še bolj priporočljivo, da si omislijo obe dr. Pečjakovi knjigi, ki se medseboj dopolnjujeta, v skupni vezavi pod imenom: »Katoliška dogmatika in etika«. Cena 5 K 30 vin. Priporočljiva je skupna knjiga ne le zavoljo razmeroma nižje cene, ampak mnogobolj zavoljo skupnega stvarnega kazala.

Zobna krema
KALODONT
Usna voda

Dr. Evgen Gallatia
odpotoval

Dr. E. Šlajmer
ne ordinira od
15. do 23. t. m.

Zahvala.
Vsem, ki so nam izkazali ustmeno ali pismeno sočutje ob smrti našega ljubljenskega soproga, oziroma sina, brata, svaka, gospoda
Frana Podboja
c. kr. pošt. asistenta
Izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preč. duhovščini, nadalje preblag. gospodu pošt. nadoskrbniku Štruklju, gg. kolegom za častno spremstvo gg. pevcem, deputaciji Ljublj. Sokola in sploh vsem, ki so predragemu rajniku spremili k zadnjem počitku tako v Ljubljani kakor tudi v Ribnici.
Bog povrni!
Ljubljana-Ribnica 13. sept. 1911.
Žalujoča rodbina
Podbojeva.

Odda se takoj lepa
meblovana soba
s posebnim vhodom v **Františkanski ulici 2. desno 3 nads. (Hotel Union).**

Učitelj
poučuje temeljito igranje
na citre.
Pri pridni vaji uspeh zagotovljen. Več se izve na Cojzovi cesti 9. pritličje desno.

Odvetnik
Dr. Ivo Novak
naznanja, da je otvoril svojo
odvetniško pisarno
v Gorici, ulica Caserma št. 7, I. nadstropje.

V bližini mestn. dekliškega liceja, uršulinske, št. Jakobske in novo zgrajene državne obrtne šole stanujoča obitelj sprejme za prihodnje šolsko leto

deklice na stanovanje in hrano.
Naslov pove iz prijaznosti modna trgovina **Just - Maschke**, Zidovska ulica. 2625

Proda se
harmonij s pedalom dobro ohranjen, nov amer. sistema **harmonij**
in nov s 3 pedalom **pianino** pod ceno. Več pove **I. Kacin**, Novi Vodmat 151 — Ljubljana. 2703

M. Kocjan
nasproti „ZLATE KAPLJE“
priporoča cenjenim damam veliko izbiri bandaž, gumijskih nogavic, ravnodržcev, priprav za bolnice, novorojenčke, potrebščin za babice, kirurških obvez I. t. d. — Največja zaloga najnovejših steznikov, držci za kolke, prsi, živalke, higijenične žilovke za otroke, nogavice itd. ter več specialitet za dame. — Izdelovanje steznikov po meri, kjer se tudi snažijo in popravljajo. 2763
Izposojevanje tehtnic za novorojenčke. Izposojevanje tehtnic za novorojenčke.

ŠOLSKE KNJIGE
za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča
2708 10
Lav. Schwentner,
knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3.

Krompir
brezhiben, lep ter prebran kupuje v vsaki množini tvrdka
Iv. A. Hartmann nasl. **A. Tomažič,**
Ljubljana, Marije Terezije cesta.

A. ŠKULJ
Ljubljana
Poljanska cesta št. 12.
b pričetku šolskega leta priporočam svojo trgovino papirja, zvezkov, pisalnih, risalnih in vseh drugih šolskih potrebščin po najnižjih cenah.

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko
„PUCH 1911“
pri **Fr. Čudnu** trgovcu v Ljubljani
Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve. Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi. Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezanje gratis.
Edino zastopstvo za Kranjsko!
Ceniki zastoj, poštne prosto. — Ceniki zastoj, poštne prosto. 913

Jecljanje odstranja v vseh slučajih **Jecljanje**
Eduard Ledel
specialist za odpravo zaprek pri govoru, **DUNAJ III. Strohgassee št. 18.**
Dne 17. in 18. t. m. se bo sprejemalo od 9. do 12. in od 3. do 6 ure v Ljubljani, v **Hotelu »Union«** prijave za zdravljenje jecljajočih in drugih oseb, ki težko govorijo. 2746

Meteorološko poročilo.
Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Veetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
13	9. zveč.	740,2	18,0	sl. szah	brezoblač.	0,0
14	7. zjut.	739,2	11,7	sr. szah.	„	„
	2. pop.	736,9	25,0	moč. jzah.	jasno	„

Srednja včerajšnja temp. 17,4° norm. 15,2°.

25 Marijinih pesmi
(Riharjevi in drugi napevi.) Drugi natis Partitura in glasovi broširano. Part. K 2 — glasovi à 30 vin. V zalogi so še: **Mašne**, partitura K 1 —, **Litanije**: Lavretanske (semeniške) 30 vin. **Sv. Jožefa** 20 v, **Narodne**: Trije moški zbori, 1. **Bratom Orlom!** 2. **Slov. Straža** in 3. **Slavček**, partitura 50 vin. Ako se naroči po nakaznici nad 10 kosov, je 10 procentov popusta in poštne prosto, pri založniku **Josip Sicherl v Ribnici**. Dobijo se tudi v **Kat. Bukvarni v Ljubljani**.

Mesečna soba
s posebnim vhodom se takoj odda na sv. Petra cesti št. 17 (gostilna „pri Bobenčku“). 2756

Dva mizararska vajenca
sprejme takoj **Josip Kregar**, mizar Vižmarje p. št. Vid nad Ljubljano. 2767

Učenec
se sprejme, kateri bi imel vso oskrbo pri stariših, v špecerijsko trgovino **J. Krivic**, Dunajska cesta 4. 2757

Učitelj za glasovir
sprejema pouk na domu in pri strankah. Naslov pri upravi. 2761

V hotelu „VEGA“ Sp. Šiška
se odda več stanovanj, posamnih sob, gostilna in lep prostor za prodajalno s 1. novembrom t. l. Več osebno pri lastniku v hotelu „Vega“ ali Ljubljana, Metelkova ulica št. 19. 2723
Primerne službe išče

kurjač in strojnik
Dosedaj je z dobrim uspehom opravljal večletno službo pri lokomobilah. Nastop po dogovoru. Naslov pove uprava Slovenca. 2706

Prihranite mnogo denarja
ako naročite sukneno in modno blago naravnost iz tovarne za sukno od tvrdke 2615

Milica Tomec, Humpolec
Češko.

Uzorci na zahtevo zastoj na ogled!
DIJAKI
boljših rodbin se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. Plača mesečno K 44—. Več se izve pri **Fr. Igliahu**, Mestni trg 12, ozir. tudi v trgovini. 2764

V prijaznem kraju na **Gorenjskem** tik farne cerkve in ob tekoči vodi se pod ugodnimi pogoji proda
enonadstropna hiša
posebno pripravna za kakega vpokojenca ali za rokodelca. Zraven je lep sadni in zelenjadni vrt in nekaj zemljišča. — Naslov pove uprava lista. 2716

Vse

šolske knjige

na tukajšnjih in na zunanjih učnih zavodih vpeljane

v predpisanih izdajah v veliki množini vedno v zalogi

v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg šte. 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastoj.

2694 10

Slovenska trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg, št. 2.

Pravica javnosti podeljena z odlokom c. kr. ministerstva za bogočastje in uk
z dne 20. avgusta 1911, št. 28.837.

Sprejemno naznanilo.

V dvorazredno Slovensko trgovsko šolo v Ljubljani se bodo še sprejemali učenci

dne 16. septembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 13 let ter so
dovršili najmanj štiri razrede ljudske šole.

V I. letnik se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 14 let in ki napravijo
posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejmejo v I. letnik le učenci,
ki so dovršili IV. razred kake srednje šole ali ki so vsaj z zadostnim uspehom dokon-
čali popolno meščansko šolo.

K vpisu naj pridejo učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj
prinesejo seboj **krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in K 15**— vpisnine in prispevka
k učilom.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1911.

Ravnateljstvo.

2672 (3)

Tordka Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9

— priporoča svojo velikansko zalogo —

oblek za gospode in dečke.

Mične novosti v konfekciji za dame.

Solidna postrežba.

2734

Nizke cene.

Št. 26815.

Razglas.

2748

V smislu §. 6 zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) se daje
na znanje, da bo razgrnjen **prvotni imenik porotnikov za leto
1912 od srede dne 13. do incl. srede dne 20 septembra t. l. v
mestnem zglaševalnem uradu** ob uradnih urah na vpogled, kjer se
lahko naznanjajo morebitni ugovori proti njega sestavi.

Porotniške obveznosti so po §. 4 omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe za vedno.
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zbo-
rovanja;

3. osebe, ki niso v dejanski službi pa so podvržene vojni dolžnosti,
za čas, ko so poklicane k vojaški službi;

4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji,
zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni in občinski
načelnik za nje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti za sledeče leto;

5. vsak, kdor je prejetemu pozivu v enem porotniškem razdobju
kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prihodnjega koledar-
skega leta.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. avgusta 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

ima na razpolago šolske knjige za vse učne zavode ljudskih, meščanskih in srednjih šol.

Seznamke za posamezne zavode oddajamo brezplačno.

Za srednje šole posebej:

Nove slovenske učne knjige za sred-
nje šole po novem učnem načrtu so
z malimi izjemami izšle v lastni za-
logi »Katoliške Bukvarne«.

Na razpolago so pa seveda tudi vse
predpisane učne knjige tujih zalog.

Za ljudske in meščanske šole:

Novo! Maierjeva učila Novo!

za ponazorovanje mer, uteži
ter ploščin in telesnin za vse
kategorije ljudskih in meščanskih šol.
Odobrena in priporočena z razpisom
c. kr. dež. šol. sveta z dne 23. sušca
1911, št. 1899.

Poseben seznamek in naročilni list
se dobi brezplačno.

Solske tiskovine smo tiskali v
lastni zalogi po najnovejših določbah.
Učila in razne učne pripomočke
imamo v veliki izbi.

O šolskih tiskovinah in učilih
smo izdali skrbno sestavljen in zelo
pregleden seznamek, ki ga pošljemo
šolskim vodstvom in krajnim šolskim
svetom na zahtevo brezplačno in
poštne prosto.

Šolske knjige.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.